

d ů v o d ů:

Jest zjištěno, že na straně, kde hraničí majetky stran rozepře, byla více než třicet let klenutá zeď se římsou asi téže šířky, jako římsa na nové zdi, ale že ona klenutá zeď při novostavbě zbouraná byla značně kratší a nižší než nová zeď. Již vzhledem k § 484 obč. zák. nebylo by lze připustiti, by služebnost, míti onu římsu, byla rozšířena na novou zeď přibližně dvakrát tak dlouhou. Kromě toho přichází zde v úvahu ještě předpis § 525 obč. zák. Podle tohoto § staví se služebnost zánikem služebného nebo panujícího statku, ale nabývá zase své dřívější moci, jakmile pozemek nebo budova uvedeny v předešlý stav. Jak v rozhodnutích čís. 6620 a 7355 sb. n. s. dovozeno, není třeba, by uvedení do dřívějšího stavu bylo úplné a přesné, stačí, když se znovuzřízení stane takovým způsobem, že služebnost může býti znovu vykonávána. V případě, o němž tuto jde, neodpovídá však provedení novostavby ani s tohoto hlediska pojmu uvedení budovy v dřívější stav, ježto výška a, což hlavní, i délka nové zdi jest zcela odchylná, nový stav jest tedy zcela jiným než starý stav a nedošlo novostavbou k obživnutí služebnosti, obmezené na zbouranou klenutou zeď. O částečném jejím obživnutí, po délku klenuté zdi, nemůže býti řeči z téhož důvodu, že totiž nový okap není obnovou starého stavu, nýbrž založením nového odlišného stavu. Zároveň jest patrné, že starý stav nemůže býti podkladem pro to, by služebnost, kterou si žalovaní osobují, mohla býti opřena o vydržení (§ 1477 obč. zák.), ježto dřívější držení mělo za předmět něco jiného než držba po přestavení, takže nelze onu dobu dřívějšího držení započítavati podle § 1493 obč. zák. do držby běžící od provedení novostavby. Na základě znaleckého posudku bylo zároveň v nižších stolicích zjištěno, že knihovní hranicí mezi sousedními nemovitostmi stran jest čára základní zdi a nikoli čára římsy, tudíž že prostor v kolmém směru pod římsou ležící byl v knihovním vlastnictví strany žalující. Ostatně pouhé zřízení římsy do prostoru žalobcům podle knihy pozemkové patřícího v místech, kde stávala klenutá zeď, nelze ještě považovati za držbu vedoucí k vydržení práva vlastnického a nemohou se proto žalovaní ani odvolávati na to, že udržováním římsy na staré klenuté zdi vydrželi prostor, ležící v kolmém směru pod touto částí římsy podél staré klenuté zdi, do svého neomezeného vlastnictví. Držení práva, míti takovou římsu, nevyčerpává totiž objem věci, jakou vlastnické právo podle § 354 a 362 obč. zák. propůjčuje vlastníku věci.

Čís. 8515.

Byl-li zaměstnanec Buštěhradské dráhy podle služebního řádu této dráhy propuštěn pro právoplatné odsouzení pro trestný čin ze ziskuchtivosti, nevzešel mu ze zastavení trestního řízení po povolené obnově a z odstranění dřívějšího odsuzujícího rozsudku nárok, by bylo zrušeno jeho propuštění ze služeb dráhy a by byl ve svém služebním postavení posuzován tak, jakoby k jeho propuštění nebylo vůbec došlo.

(Rozh. ze dne 30. listopadu 1928, Rv I 1313/28.)

Žalobce byl dne 10. října 1905 přijat do služeb bývalé buštěhradské dráhy v Praze, obdržel 1. ledna 1909 definitivu a byl jmenován k 1. lednu 1915 adjunktem této dráhy. Rosudkem bývalého c. k. pevnostního soudu v Mostaru ze dne 23. října 1915 byl odsouzen pro zločin svádění ke krivému svědectví a přečin proti bezpečnosti majetku k sedmiměsíčnímu zostřenému žaláři. Tento rozsudek nabyl moci práva dne 26. října 1915. Následkem tohoto trestního řízení byl žalobce k příkazu generálního ředitelství buštěhradské dráhy suspendován s účinkem od 8. února 1915 a byl mu místo plného služného vyplácen jen vyživovací příspěvek ve výši jedné třetiny služného. Po právomoci trestního rozsudku byl výnosem generálního ředitelství dne 22. listopadu 1915 podle §§ 20, 30, 33 písm. a) a e) služebního řádu ze dne 1. prosince 1915 z trestu ze služeb dráhy propuštěn a požitky mu zastaveny ke dni 30. listopadu 1915. Po převratu zažádal žalobce o obnovu trestního řízení a o podání zmateční stížnosti na záštitu zákona. Usnesením nejvyššího vojenského soudu v Praze ze dne 12. března 1919 byla nařízena obnova trestního řízení v jeho prospěch, vojenský prokurátor v Praze zastavil další stíhání pro zločin svádění ku krivému svědectví pro nedostatek skutkové podstaty a pro přečin proti majetku podle § 750 v. tr. zák. Buštěhradská dráha přešla zatím podle zákona ze dne 8. června 1923, čís. 124 sb. z. a n. do státní správy, pročež se žalobce obrátil na ministerstvo železnic se žádostí o rehabilitaci, jíž ministerstvo vyhovělo a poukázalo ředitelství státních drah, by žalobce ve svém obvodu co nejdříve ustanovilo v jeho dřívější hodnosti se započtením válečné služby do postupu a s finančním účinkem ode dne nastoupení služby. Žalobou, o níž tu jde, domáhal se žalobce na československém státu zaplacení 160.149 Kč jakožto doplatku na služební požitky od 8. února 1915 do 30. června 1927, jakož i určení, že do služební doby žalobce započítatelné do pense patří také doba od 11. června 1917 do 24. října 1924. Procesní soud první stolice uznal žalobní nárok důvodem po právu. Důvody: Ve sporu jde hlavně o otázku, zda jest žalobci nahraditi veškeré služební požitky, které mu ušly suspensí a propuštěním po dobu suspense (propuštění) až do 25. října 1924, kdy nastoupil službu u československých státních drah, dále, zda jeho postup do platových stupnic nutno čítati tak, jakoby nebyl nikdy suspendován, a zda jest mu do pense počítati veškerou dobu od jeho prvního ustanovení u buštěhradské dráhy a zda též nutno zařaditi do platové stupnice, která by mu přináležela, kdyby byl nebyl nikdy propuštěn. Tu dlužno podotknouti, že správa československých drah včítá žalobci jen přesenní vojenskou službu, kterou vykonal před nastoupením služby u buštěhradské dráhy, dále předválečnou službu u této dráhy a posléze válečnou službu vojenskou až do 10. června 1917, kdy byl jako invalida z vojenské služby propuštěn, nikoli však dobu od tohoto propuštění z vojenské služby až do 25. října 1924, kdy nastoupil službu u státních drah tím, že výnosem ministerstva železnic byl žalobce znovu přijat do služeb drah za podmínek, které si stanovilo podle svého volného uvážení samo ministerstvo. Jelikož státní dráhy neměly proti žalobci po-

vinností a to z těchto důvodů: Jelikož v čase převzetí buštěhradské dráhy státem žalobce byl propuštěn a nebyl v žádných vztazích k buštěhradské dráze, tak že na něho nelze vztahovati ustanovení § 4 zák. ze dne 8. června 1923 o přechodu povinností společnosti na základě smluv, sjednaných se zaměstnanci do 31. prosince 1922 na státní dráhy. Tento názor jest mylný. K správnému posouzení věci dlužno nejprve uvážiti, jaký by byl býval poměr žalobcův k buštěhradské dráze, kdyby nebyla bývala sestátněna. Tu dlužno uvážiti, že úředníci této dráhy mohli býti propuštěni jen z důvodů § 33 služ. řádu z roku 1890. Na případ žalobcův se z těchto důvodů hodí jen bod písm. a) a e) § 33 služ. řádu, to jest případ, že se zaměstnanec dopustil zločinu nebo jinak nepoctivými jednáním úplně ztratil důvěru svých představených. Jak vyplývá z výroků o propuštění a jak dále bylo vzato za prokázáno, jediným důvodem k propuštění žalobce byl rozsudek bývalého c. k. pevnostního soudu v Mostaru vzhledem k trestním činům, pro které byl vzat žalobce do vyšetřování a právoplatně odsouzen. Nelze proto upříti výrokům ředitelství buštěhradské dráhy, jimiž byl žalující suspendován a propuštěn plnou oprávněnost v době jich vydání. Tato oprávněnost však spočívala jediné na právoplatnosti odsuzujícího rozsudku. Jakmile tento rozsudek pominul tím, že žalobci povolena obnova trestního řízení, a trestní řízení k návrhu vojenského prokuratora v Praze pro oba trestné činy bylo zastaveno, pozbyly výměry o suspensi a o propuštění odůvodnění, staly se bezúčinnými, pokud se týče musely býti k žádosti žalobce zrušeny tak, jakoby byly vůbec neexistovaly, žalobci muselo býti nahrazeno vše, co mu ušlo následkem těchto nyní nezákonných a neodůvodněných nálezů. Nelze tedy pochybovati, že buštěhradská dráha by byla povinna podle služebního řádu žalobce nejen do svých služeb přijmouti, nýbrž i plně ho rehabilitovati, to jest nahraditi mu všechny příjmy, které mu ušly a započítati mu všechna léta a zařaditi ho do takové stupnice, která by mu přináležela, kdyby nebyl suspendován ani propuštěn. To je také jednomyslný náhled vyslechnutých bývalých funkcionářů buštěhradské dráhy. K tomu ovšem jest podotknouti, že ze slibů a z výroků těchto svědků žalobce nemůže vyvozovati nároky ani proti buštěhradské dráze, ani proti státním drahám, poněvadž v době, kdy po obnově trestního řízení bylo toto řízení zastaveno a kdy teprve vzešel mu nárok na rehabilitaci, buštěhradská dráha již neexistovala. Také nemůže žalobce proti státním drahám vyvozovati nároky z domnělých slibů úředníků ministerstva železnic, neb tito úředníci nebyli ani oprávněni státní dráhy právoplatně zavazovati. Avšak nárok žalobcův proti státním drahám vyplývá ze zákona ze dne 8. června 1923, čís. 124 sb. z. a n., neboť v § 1 tohoto zákona uvádí se výslovně, že se s účinností od 1. ledna 1923 stát stává universálním nástupcem veškerého movitého i nemovitého jmění akciové společnosti buštěhradské železnice, a v § 4 téhož zákona se stanoví, že na státní správu železniční přecházejí zejména veškeré povinnosti buštěhradské dráhy založené služebními smlouvami, které sjednala se svými zaměstnanci nejpozději do 31. prosince 1922. Jelikož žalobce byl přijat do služeb buštěhradské dráhy dávno před tímto dnem

a žalobní nároky se dovozují z tohoto přijetí, jest míti za to, že tyto nároky přísluší mu také proti státním drahám, pokud se týče proti státu. Jelikož jednání bylo obmezeno jen na důvod, což znamená, že se soud nezabýval číselným výpočtem doplateků, aniž úvahou, od kdy a do kdy žalobci přináležejí požitky různých platových stupnic, byl výrok rozsudečný upraven tak, že uznáno právem, že žalobci přináležejí doplatek na požitky za dobu suspense a propuštění, jakož i doplatek na služební požitky vzešlý mu tím, že následkem mylného názoru správy státních drah žalobci vypláceny byly menší požitky, než mu náležely, aniž byla určena výše těchto nedoplateků. Z téhož důvodu byl výrok o zařazení žalobce do platové stupnice Kč 23.400 od 1. července 1925 ponechán výroku konečnému, bylo však definitivně vyhověno nároku žalobce na započítání doby od 11. června 1917 do 25. října 1924 do doby do pense započítatelné. O d v o l a c í s o u d neuznal žalobní nároky důvodem po právu. D ů v o d y: Skutkové okolnosti nejsou sporné. Z nich dovodil první soud, že, jakmile trestní rozsudek přestal existovati, pozbyly výnosy o suspensi a o propuštění ze služby svého odůvodnění, samy o sobě staly se bezúčinnými, musely býti k žádosti žalobcově zrušeny, jako by vůbec neexistovaly, a žalobci nahrazeno vše, co mu následkem těchto výnosů ušlo. Tento závěr jest mylný. Správným jest názor, že žalobce mohl býti ze služby propuštěn jen podle § 33 služ. ř. To se také stalo, a žalobce byl právoplatně odsouzen pro zločin svádění ku křivému svědectví a pro přečin proti majetku podle § 750 voj. tr. zák. Toto propuštění stalo se právoplatným a nebylo zaviněno železniční správou, nýbrž jeho příčina jest v osobě žalobce a proto také jen jeho mohou stihnouti následky. Obnova trestního řízení měla v zápětí jen odstranění odsuzujícího rozsudku a nebylo jí zrušeno propuštění žalobcovo. Žalobci byla tím jen poskytnuta možnost, by byl opětně přijat do železniční služby, bude-li trestní řízení proti němu bezvýsledným. Žalobce od propuštění ze služby až do znovupřijetí do služby nekonal žádné práce a dráha byla nucena dáti tyto práce vykonati jinou osobou. Již z tohoto důvodu je nemožno, by účinky zastavení trestního řízení nastaly a počítaly se ode dne propuštění ze služby, poněvadž by žalovaná strana byla beze svého zavinění poškozena a žalobce na její úkor obohacen. Ministerstvo železnic vyhovělo žádosti žalobce, by byl rehabilitován a reaktivován a aby byl znovu ustanoven v dřívější hodnosti se započtením válečné doby do vyšších stupnic, ale s finančním účinkem od znovunastoupení do služby. Tím nebyl žalobce jen znovu ustanoven, nýbrž znovu do služeb přijat. Není předpisu, který by nařizoval, že železniční správa je vůbec povinna rehabilitovati propuštěného zaměstnance, nanejvýš s účinky ode dne propuštění, a že by žalobce na to měl zákonný nárok. A proto železniční správa, i když ho reaktivovala, mohla si stanoviti podmínky, za kterých ho opětně do služby přijímá. Takové podmínky také železniční správa klade v ministerském výnosu ze dne 19. září 1924 a žalobci jest na vůli ponecháno, zda za těchto podmínek chce znovu do služby vstoupiti. Nesouhlasil-li s nimi, neměl do služby vstupovati a nové ustanovení nepřijímati. Přijal-li je, jest to pro něho

dobrodiním, ze kterého nároky žalobou vymáhané naprosto nemohou plynouti. Na tom nemohou nic změnit ani názory slyšených svědků, které pro právní posouzení věci jsou bez významu. Dali-li žalobci slib, že bude jeho žádosti plně vyhověno, jde o slib, který sice mohl býti splněn, ale skutečně nebyl a není předpisu, který by žalované straně ukládal povinnost, by tento slib splnila. O ustanovení § 35 služ. ř. nelze se opírat, poněvadž tento má na mysli jen případ, když úředník byl sice suspendován, ale nebyl odsouzen. Zde však byl žalobce odsouzen a právoplatně ze služby propuštěn.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Dovolání, provádějíc dovolací důvod podle čís. 4 § 503 c. ř. s., vytýká především napadenému rozsudku, že prý vychází z předpokladu, že žalobce opírá žalobní nárok o právní důvod náhrady škody. Tomu však není tak, neboť rozsudek odvolacího soudu poukazuje jen k tomu, že bylo by případ posuzovati jinak, kdyby bylo lze železniční správě přičísti zavinění na propuštění žalobcově, a doličuje, že o takový případ tu nejde, poněvadž příčina propuštění žalobce ze železniční služby tkvěla jediné v jeho osobě a v jeho odsouzení pro zločin svádění ke křivému svědectví a pro přečin proti bezpečnosti majetku podle § 750 voj. trest. zák. rozsudkem býv. c. k. pevnostního soudu v Mostaru ze dne 23. října 1915, který dnem 26. října 1915 nabyl právní moci. Podle ustanovení § 33 a) služ. řádu pro zaměstnance buštěhradské dráhy byl pravoplatný rozsudek, odsuzující žalobce pro zločin a přečin ze ziskuchtivosti důvodem, pro který mohla železniční správa žalobce ze služby propustiti. Jest nesporno, že správa buštěhradské dráhy z tohoto důvodu žalobce ze svých služeb propustila. Tím byl smluvní poměr žalobcův se společností buštěhradské dráhy, jako podnikem soukromým s konečnou platností podle služební smlouvy rozvázán a zrušen a buštěhradská dráha neměla podle služebního řádu k žalobci závazku, by ho znova do svých služeb přijala, ani pro případ, že by se mu po letech zdařilo docíliti zrušení pravoplatného odsuzujícího rozsudku obnovou trestního řízení. Buštěhradská dráha neměla také povinnosti, by mu doplatila služné od doby, kdy byl služby zbaven nebo z ní propuštěn. Tento závazek nelze dovoditi z původní smlouvy mezi bývalou buštěhradskou železnicí a žalobcem, založené služebním řádem, a napadený rozsudek správně odůvodnil, že se ani ustanovení § 35 služ. řádu nevztahuje na případ žalobcův, majíc jiné skutkové předpoklady. Dovolání doličuje mylně z ustanovení § 397 voj. tr. ř. a z § 359 civ. tr. ř., že zastavením trestního řízení po povolené obnově a odstraněním dřívějšího odsuzujícího rozsudku byl založen žalobcův nárok, by jeho propuštění ze železničních služeb bylo zrušeno a by byl ve svém služebním postavení posuzován tak, jakoby k jeho propuštění nebylo vůbec došlo. Dovolávané předpisy trestních řádů neupravují soukromoprávní hmotné nároky obviněného, proti němuž řízení k povolené obnově bylo zastaveno, a nelze proto těmito předpisy opodstatniti právní důvod žalobního ná-

roku. Příklady, které dovolání uvádí, neshodují se po skutkové stránce s případem, o který jde ve sporu a netřeba se proto zabývat ani právními vývody z nich čerpanými. Žalobce neměl proti společnosti buštěhradské dráhy právní nárok ani podle služební smlouvy, ani ze zákona, by ho po zastavení obnoveného trestního řízení znova do svých služeb přijala nebo dokonce mu ve služebním poměru přiznala právní účinky a hmotné požitky ode dne propuštění, poněvadž buštěhradská dráha uplatnila smluvní důvod k jeho propuštění podle § 33 písm. a) služ. řádu, an byl právoplatně odsouzen pro zločin. Při tom jest zdůrazniti, že při propuštění žalobce nešlo o ztrátu veřejného úřadu nebo veřejné služby ve smyslu § 26 písm. d) tr. zák., nýbrž o zrušení soukromého služebního poměru. Pro souzenou věc jest nerozhodno, jaký právní názor projevíli vedoucí úředníci bývalé buštěhradské dráhy o nároku žalobcově na zpětná ustanovení v činné službě (reaktivaci) a na jeho účinky na služební požitky, poněvadž žalovaný čsl. stát ustanovením § 4 zákona ze dne 8. června 1923, čís. 124 sb. z. a n. převzal jen povinnosti (závazky) společnosti buštěhradské dráhy, pokud byly založeny smlouvami do 31. prosince 1922 a pozdější jen s výhradou, že jím budou uznány. Ve služebním řádu buštěhradské dráhy, upravujícím služební poměr žalobcův k této společnosti nebyl však obsažen závazek, — jakž bylo již dříve doličeno — který by mohl založiti žalobcův nárok. Nesejde ani na tom, zda prakse buštěhradské dráhy byla při reaktivaci zaměstnanců blahovlnnější, neboť šlo vždy jen o určité jednotlivce, jimž společnost mohla poskytnouti podle okolností případu zvláštní výhody, k nimž však v případech, o jaký právě tu jde, podle služebního řádu nebyla povinna. Sporný závazek žalovaného čsl. státu k žalobci jest tudíž posuzovati podle ustanovení § 4 zák. čís. 124/1923. Bylo-li však již shora doličeno, že společnost buštěhradské dráhy důvodně zrušila služební poměr se žalobcem a že neměla smluvní povinnosti přijmouti ho později znova do svých služeb, nepřešel takový závazek ani na žalovaný čsl. stát. Předpisy o účincích obnovy v kárném řízení pro státní zaměstnance (§ 137 a násl. služ. pragmatiky ze dne 25. ledna 1914, čís. 15 říz. zák.), a služebního řádu pro zaměstnance čsl. státních drah nepřicházejí v úvahu při řešení souzené věci a nelze se proto ani zabývat s právními závěry z těchto předpisů dovolatelem vyvozenými. Na předpisy kárného řádu nemůže se dovolatel odvolávat, poněvadž nebyl v roce 1923, kdy Buštěhradská dráha přešla podle zákona ze dne 8. června 1923, čís. 124 sb. z. a n. s účinností od 1. ledna 1923 do vlastnictví státu, úředníkem dráhy. Jdeť tu o zcela konkrétní případ, který jest řešiti podle doslovu soukromé služební smlouvy žalobcovy, která v § 33 písm. a) vyhrazovala zaměstnavatelce buštěhradské železnici právo zrušiti za předpokladu tohoto předpisu služební poměr pro vždy. Jednala-li však zaměstnavatelka v mezích služební smlouvy, nelze jí ani jejímu právnímu nástupci (žalovanému čsl. státu) ukládati, by žalobci dodatně hradil vše, oč byl připraven trestním rozsudkem při obnově řízení zrušeným, a odvolací soud posoudil věc po právní stránce správně, uznáv, že žalobní nároky nejsou důvodem po právu.